

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 75

(Prot. Nr.62, 8.§)

2004. gada 3.novembrī

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr.P/04/06/6

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" darbībās

Veicot cukura tirgus uzraudzību, Konkurences padomes amatpersonas 07.04.2004. SIA "Kesko Food" apmeklējuma laikā ieguva informāciju par SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" 14.10.2002. noslēgto pirkuma līgumu Nr.303-10-02, kā arī 24.02.2004. vienošanos un 08.03.2004. vienošanos. 24.05.2004. SIA "Kesko Food" apmeklējuma laikā, Konkurences padomes amatpersonas saņēma SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" 14.10.2002. noslēgto pirkuma līguma Nr.303-10-02, kā arī 24.02.2004. vienošanās un 08.03.2004. vienošanās apliecinātas kopijas. Izvērtējot iegūto informāciju, Konkurences padome secināja, ka 24.02.2004. vienošanās un 08.03.2004. vienošanās satur Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā minētās vienošanās pazīmes.

11.06.2004. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 2.punktu, ierosināja lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma iespējamo pārkāpumu SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" darbībās.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 26.panta sesto un septīto daļu, 13.08.2004. procesa dalībniekiem tika nosūtīti paziņojumi par lietā konstatētajiem faktiem, tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt viedokli un iesniegt papildu informāciju.

Izvērtējot lietā Nr.P/04/06/6 esošo informāciju, Konkurences padome

k o n s t a t ē j a :

1. SIA "Greis Loģistika" ir Latvijā reģistrētā sabiedrība, kuras galvenie darbības virzieni ir pārtikas produktu, alkoholisko un citu dzērienu, tabakas izstrādājumu, kā arī citu preču vairumtirdzniecība. SIA "Greis Loģistika" juridiskā adrese ir Rīga, E.Birnieka-Upīša iela 18. SIA "Greis Loģistika" dalībnieki ir Nikolajs Kočuļevskis un SIA "Greis".

SIA "Kesko Food" ir Latvijā reģistrētā sabiedrība, kuras galvenie darbības virzieni ir mazumtirdzniecība, vairumtirdzniecība, kā arī komisijas tirdzniecība. SIA "Kesko Food" juridiskā adrese ir Rīga, Lielirbes iela 29. SIA "Kesko Food" vienīgais dalībnieks ir uzņēmējsabiedrība "Kesko Food Ltd".

2. Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa nosaka, ka "ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par:

1) tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem."

Konkurences likuma 1.panta 11.punkts nosaka, ka vienošanās ir "divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās (...)".

3. Ņemot vērā, ka tiesiskā sastāva konstatācija saskaņā ar Konkurences likumu ir iespējama konkrētajā iepriekšminēto tirgus dalībnieku darbību jomā, šīs lietas ietvaros kā konkrētais tirgus nosakāms cukura mazumtirdzniecības tirgus Latvijas teritorijā.

4. Starp SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" 14.10.2002. ir noslēgts pirkuma līgums Nr.303-10-02, saskaņā ar kuru SIA "Greis Loģistika" pārdod un SIA "Kesko Food" pērk preces pēc pasūtījuma. Līguma 1.pielikums un neatņemama šī līguma sastāvdaļa ir vairumtirdzniecības cenu lapa. Minēto līgumu papildina (groza) 24.02.2004. vienošanās, kā arī 08.03.2004. vienošanās.

24.02.2004. vienošanās paredz bonusa piešķiršanu par a/s "Liepājas cukurfabrika" cukura pārdošanas cenu saskaņošanu. Bez tam noteikts, ka pārdošanas cenai SIA "Kesko Food" veikalos ir jābūt ne mazākai kā SIA "Greis Loģistika" vairumtirdzniecības cenai ar PVN. Bonusa piedāvājums ir spēkā no 23.02.2004. līdz cenu kāpumam (orientējoši 8.-12.03.2004.).

08.03.2004. vienošanās paredz bonusa piešķiršanu par a/s "Liepājas cukurfabrika" cukura pārdošanas cenas saskaņošanu. Bez tam noteikts, ka pārdošanas cenai SIA "Kesko Food" veikalos ir jābūt ne mazākai kā SIA "Greis Loģistika" vairumtirdzniecības cenai ar PVN. Bonusa piedāvājums ir spēkā no 18.03.2004. līdz 01.05.2004.

5. SIA "Kesko Food" pārstāvis ir sniedzis informāciju, kas iekļauta 24.05.2004. paskaidrojumos, kas sastādīti Konkurences padomes un SIA "Kesko Food" sarunu laikā, ka SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" 24.02.2004. un 08.03.2004. ir noslēgušas vienošanās par bonusu piešķiršanas kārtību un nosacījumiem par a/s "Liepājas cukurfabrika" ražotā cukura pārdošanu. Pirkuma līguma Nr.303-10-02 pielikums Nr.1 (vairumtirdzniecības cenu lapa) regulāri mainās un tiek saskaņota elektroniskā formā.

Pēc Konkurences padomes pieprasījuma SIA "Kesko Food" iesniedza (27.05.2004. vēstule Nr.481) elektroniskā formā noformētās SIA "Greis Loģistika" cenu lapas par a/s "Liepājas cukurfabrika" ražotā cukura cenu izmaiņām no 2004.gada janvāra līdz martam. No minētajām cenu lapām redzams, ka:

Preces nosaukums	Jaunā cena stājas spēkā	Iepirkuma cena Ls bez PVN	Jaunā pārdošanas Ls cena	Pārdošanas cena stājas spēkā
Liepājas cukurs 1 kg	19.01.2004.	0,492	0,59	20.01.2004.
Liepājas cukurs 1 kg	19.03.2004.	0,509	0,63	18.03.2004.

Savukārt SIA "Kesko Food" pilnvarotā pārstāvja sniegtajos paskaidrojumos minēts (23.08.2004. vēstule Nr.698k), ka no 15.01.2004. līdz 15.03.2004. no SIA "Greis Loģistika" 1

kg cukura tika iepirkts par (*) un pārdots par (*), bet no 15.03.2004. 1 kg cukura tika iepirkts par (*) un pārdots par (*).

Līdz ar to jāsecina, ka abos gadījumos SIA "Kesko Food" ievērojusi SIA "Greis Loģistika" norādījumus par tālākpārdošanas cenu un izpildījusi vienošanās nosacījumus.

6. Atbilstoši Konkurences likuma 11.panta pirmajai daļai *"ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā"*.

Konkurences padome uzskata, ka nav nepieciešams izvērtēt vienošanās radītās sekas, ja vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā.

Arī saskaņā ar ES tiesu praksi, lai piemērotu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta 1.daļu nav nepieciešams ņemt vērā faktisko līguma ietekmi, ja tā mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšanu. Tādējādi nav nepieciešams pierādīt faktiskās negatīvās sekas konkurencei, ja ir pierādīts fakts, ka līgumslēdzēju mērķis ir bijis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Tā, piemēram, lietā *Etablissements Consten S.a.R.L. and Grunding-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community* Eiropas Kopienu Tiesas 13.07.1966. sprieduma¹ 7.punktā ir norādīts, ka, lai piemērotu 85. panta (tagad 81.panta) pirmo daļu, nav nepieciešams ņemt vērā līguma konkrētās sekas, ja tam ir bijis mērķis kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Komisijas 1999. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 2790/1999 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu līgumu un saskaņotu darbību kategorijām 4.pantā Komisija ir noteikusi par nepamatotu piemērot atbrīvojumu no Līguma 81.panta 1.punkta, ja mērķis ir ierobežot pircēju noteikt savu pārdošanas cenu.

Komisijas paziņojuma par pamatnostādņēm vertikālo ierobežojumu jomā (2000/C291/01) 47.punktā noteikts, ka minētās regulas 4.pants attiecas uz vienošanos vai saskaņotu praksi, kuras tiešs vai netiešs mērķis ir noteikt fiksētu vai minimālu tālākpārdošanas cenu vai fiksētu vai minimālu cenu līmeni, kas jāievēro pircējam. Tādu līguma noteikumu vai saskaņotas prakses gadījumā, kas tieši nosaka tālākpārdošanas cenu, ierobežojums ir skaidri redzams (...).

Līdzīgu nostāju Eiropas Komisija ir paudusi arī lietas *COMP/37/975 PO/Yamaha* 16.07.2003. lēmumā² norādot, ka noteikums ar kuru izplatītājam uzlikts pienākums tālāk pārdot par noteiktu cenu, ir acīmredzams konkurences ierobežojums, kurš ir aizliegts 81.pantā. Tas ir ierobežojums ar mērķi kavēt, ierobežot, vai deformēt konkurenci.

Izvērtējot 24.02.2004. un 08.03.2004. starp SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" noslēgtās vienošanās, kuras paredzēja bonusu piešķiršanu par informācijas apmaiņu un cukura tālākpārdošanas cenu saskaņošanu, kā arī minimālo cukura pārdošanas cenu noteikšanu SIA "Kesko Food" veikalos, satur Konkurences likuma 11.panta 1.daļā paredzētās aizliegtas vienošanās pazīmes. Minētās vienošanās tieši ierobežo SIA "Kesko Food" brīvību noteikt cukura tālākpārdošanas cenas. Noslēgtās vienošanās ierobežo cenu konkurenci. Līdz ar to tika secināts, ka vienošanos mērķis ir ietekmēt tālākpārdošanas cenu, kas uzskatāma par konkurences ierobežošānu.

¹ Eiropas Kopienu tiesas spriedums C-56/64 *"Etablissements Consten S.a.R.L. and Grunding-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community"*, *European Court Reports*, 1966, 299.lpp.

² <http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37975/en.pdf>

7. Lietā iesaistītās uzņēmējsabiedrības - SIA "Greis Loģistika" (26.08.2004. vēstule Nr.714) un SIA "Kesko Food" (23.08.2004. Nr.698k) ir izteikušas savu viedokli un argumentus:

7.1. SIA "Greis Loģistika" uzskata, ka nav pārkāpti Konkurences likuma 11.panta noteikumi, jo LR Civillikuma un Konkurences likuma izpratnē šāda vienošanās nepastāv. Persona, kas parakstījusi vienošanos SIA "Greis Loģistika" vārdā, parakstījusi to pēc savas iniciatīvas bez pilnvarojuma noslēgt šādu vienošanos, tādā veidā ir notikusi maldība, kā to paredz LR Civillikuma 1441.panta noteikumi. Turklāt SIA "Greis Loģistika" nav uzsākusi pildīt šādu vienošanos, uzskatot to par spēkā neesošu.

Ņemot vērā šā lēmuma 5.punktā minētos argumentus, Konkurences padome secina, ka pārkāpumā iesaistītās uzņēmējsabiedrības ir uzsākušas pildīt vienošanās. Konkurences padomei nav pienākums pārbaudīt vienošanās atbilstību LR Civillikuma prasībām, turklāt SIA "Greis Loģistika" pārstāvis nav iesniedzis pierādījumus, kas apstiprinātu 26.08.2004. vēstulē Nr.714 minēto. Līdz ar to Konkurences padome uzskata, ka šie iebildumi nav pamatoti.

7.2. SIA "Kesko Food" uzskata, ka ar 24.02.2004. un 08.03.2004. vienošanos noslēgšanu nav pārkāpti Konkurences likuma 11.panta nosacījumi, jo SIA "Kesko Food" pārdotā cukura daudzums veido salīdzinoši nenozīmīgu tirgus daļu Latvijā un nekādā veidā nevar ietekmēt cukura tirgū notiekošās tendences. Minēto vienošanos noslēgšana nav ietekmējusi cukura cenas palielināšanos vai samazināšanos Latvijas cukura tirgū. SIA "Kesko Food" netika ierobežota sava sadarbības partnera izvēlē. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka cukura mazumtirdzniecības tirgū notiek konkurences kavēšana, deformēšana un ierobežošana SIA "Kesko Food" un SIA "Greis Loģistika" noslēgto vienošanos dēļ.

Ņemot vērā šā lēmuma 6.punktā minētos argumentus, Konkurences padome uzskata, ka šie iebildumi nav pamatoti.

8. Saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta pirmo un otro daļu, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbības šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu arī par naudas soda uzlikšanu līdz 5 procentu apmēram no tirgus dalībnieka pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 250 latu katram. Lai noteiktu soda naudas apmēru, Konkurences padome, pamatojoties uz 19.08.2003. Ministru kabineta noteikumiem Nr.468 "Kārtība, kādā aprēķināms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem" (turpmāk - Noteikumi), ņēma vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

Atbilstoši Noteikumu 12.punktam, nosakot pārkāpuma smagumu, Konkurences padome ņem vērā, ka:

1) aizliegta vertikāla vienošanās par pircēja tālākpārdošanas cenas noteikšanas ierobežošanu pēc pārkāpuma veida ir uzskatāma par vidēji smagu pārkāpumu;

2) pārkāpumā iesaistītās uzņēmējsabiedrības - SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" Konkurences likuma 1.panta izpratnē konkrētajā tirgū neatrodas dominējošā stāvoklī;

3) vertikālie ierobežojumi parasti nodara mazāku ļaunumu, salīdzinot ar horizontālajiem ierobežojumiem;

4) nav konstatēts, ka kāds no pārkāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būtu bijis pārkāpuma iniciators vai tam bijusi aktīva loma pārkāpumā.

Tādēļ, pamatojoties uz Noteikumu 15.2.punktu, pārkāpums tiek vērtēts kā vidēji smags, katram pārkāpumā iesaistītajam tirgus dalībniekam nosakot naudas sodu 0,5% apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Līdz ar to, SIA "Greis Loģistika" naudas sods nosakāms 26697 latu apmērā, bet SIA "Kesko Food" 113727 latu apmērā.

Minētais pārkāpums konstatēts laika periodā no 24.02.2004. līdz 01.05.2004. un tādējādi tā ilgums bijis 2 mēneši un 6 dienas, kas atbilst Noteikumu 16.1.punktā

paredzētajam, līdz ar to, saskaņā ar Noteikumu 15.pantu noteikto naudas soda apmēru nepalielina.

Saskaņā ar Noteikumu 21.punktu kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums pārkāpumā iesaistītajā konkrētajā tirgū ir mazāks nekā 10% no šī tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Līdz ar to, Konkurences padome uzskata, abām pārkāpumā iesaistītajām uzņēmēj sabiedrībām naudas soda apmērs desmitkārtīgi samazināms un nosakāms SIA "Greis Loģistika" 2670 latu apmērā, bet SIA "Kesko Food" - 11373 latu apmērā.

Noteikumu III.nodaļa, kas paredz naudas soda samazinājumu, ņemot vērā sadarbību ar padomi, nav piemērojama, jo informācija Konkurences padomei netika sniegta pēc pārkāpēju pašu iniciatīvas.

Tomēr Konkurences padome uzskata par pamatotu un nepieciešamu pārkāpējiem samazināt naudas sodu, ievērojot:

1) ka Konkurences padomes praksē lēmumi par šāda veida pārkāpumiem nav bijuši pieņemti;

2) tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, kurš paredz, ka iestāde, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes, lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu;

3) lietderības apsvērumus - šajā tiesiskajā situācijā ir nepieciešama administratīvā akta izdošana un tāda administratīvā akta izdošana, kas konstatētu pārkāpumu un uzliktu par to naudas sodu, jo ir izdarīts vidēji smags Konkurences likuma pārkāpums un ir nepieciešams uzlikt sodu par tā izdarīšanu, lai sodītu par izdarīto pārkāpumu un atturētu šī lēmuma adresātus un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas. Tomēr privātpersonas tiesību aizskārumam ir jābūt samērīgam ar sabiedrības interešu ieguvumu. Ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus un pārkāpuma veidu, Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedriskajām interesēm var tikt sniegts ar mazāka naudas soda piemērošanu nekā aprēķinātais naudas sods.

Tādējādi, pamatojoties uz 19.08.2003. Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Kārtība, kādā aprēķināms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem" 12.,15.,16. un 21.punktu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 65. un 66.pantu, Konkurences padome uzskata, ka gan SIA "Greis Loģistika", gan SIA "Kesko Food" naudas sods nosakāms 1000 latu apmērā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktu, 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta pirmo daļu, 12.panta pirmo un otro daļu, kā arī uz 19.08.2003. Ministru kabineta noteikumu Nr.468 "Kārtība, kādā aprēķināms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem" 12.,15.,16. un 21.punktu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 65. un 66.pantu, Konkurences padome

n o l ē m a :

1. SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" darbības laika periodā no 24.02.2004. līdz 01.05.2004. konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu, kas izpaudies SIA "Greis Loģistika" un SIA "Kesko Food" noslēdzot 24.02.2004. un 08.03.2004. vienošanās, kuras paredzēja bonusu piešķiršanu par informācijas apmaiņu un cukura tālākpārdošanas cenu saskaņošanu, kā arī minimālo cukura pārdošanas cenu noteikšanu SIA "Kesko Food" veikalos.

2. Uzlikt SIA "Greis Loģistika" naudas sodu Ls 1000 (viens tūkstotis latu) apmērā. Uzlikto naudas soda summu viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē Reģ.Nr.90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, Latvijas banka, kods LACBLV2X).

3. Uzlikt SIA "Kesko Food" naudas sodu Ls 1000 (viens tūkstotis latu) apmērā. Uzlikto naudas soda summu viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē Reģ.Nr.90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, Latvijas banka, kods LACBLV2X).

4. SIA "Greis Loģistika" mēneša laikā pēc 2.punktā noteiktā termiņa ziņot Konkurences padomei par minētajā punktā uzliktā pienākuma izpildi.

5. SIA "Kesko Food" mēneša laikā pēc 3.punktā noteiktā termiņa ziņot Konkurences padomei par minētajā punktā uzliktā pienākuma izpildi.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P.Vilks

(*) - ierobežotas pieejamības informācija.